

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetnan za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodil sam pon, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tujo deželo toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knafliovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljenje pa v pritličju. — Upravljenje naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezno številko po 10. h.

Upravljenje telefon št. 85.

Naš kmetski stan.

Klerikaleci so osredotočili vse svoje moči na to, da priklenijo slovenskega kmesta na verigo ultramontanstva. Love sicer tudi male obrtnike in delavce, ali na te se ne zanašajo. Njih zaslomba in opora je kmetski stan. V kmetskih žilah se kri počasi pretaka in v kmetskih glavah je velika tema. Nekdaj, ko je pritisala sila na kmeta tako, da je obupaval, tedaj je dvignil sekire in kose in je šel nad gradove in samostane. A te krute sile ni več in kmet je apatičen in ravnodušen. O svetu izve malo, vpogleda v velikanske preveritve nima, ker je duševno len, vse gospodarstvo in vse življenje njegovo je tako, kakor je bilo v davnini. Kmet misli, da mora vse tako ostati, kakor je bilo. V takih razmerah je naravnno, da eteve na kmetij neomejeno duhovsko gospodarstvo.

To gospodarstvo si skuša klerikalizem seveda ohraniti za vsako ceno. Z blažnim verskim fanatizmom hoče vzdržati kmeta v popolni dušni odvisnosti od duhovščine. Ker pa je življenje močnejše in bi znale materialne okolnosti zmagati nad duševno lenobo kmetskega ljudstva in kmeta osvoboditi iz dušne odvisnosti, zato skrb klerekalizem, da še na druge načine prikleni kmetja. Materialna odvisnost je največja slabost, oziroma moč na svetu. V ta namen so ustanovili klerikalci nebroj vsakovrstnih organizacij, ki drže kmetsko ljudstvo kakor klešče in dajo različnim ljudem priliko, da si na kmetiske stroške polnijo žepe. Pri klerikalnih zadružbah kradejo in goljufajo ljudje, da je groza. Zadnje sredstvo vzdržati kmeta v klerikalni sužnosti je to, da ga skuša duhovščina popolnoma izolirati. Najraje bi vse tako uredila, da bi kmet z nikomer ne prišel v dotik, zlasti pa ga skuša načuvati proti mestjanom.

Gonja zoper mestno prebivalstvo je velika. Kar je le mogoče storiti klerikalci, da bi napravili globok prepad med mestnim in med kmetskim ljudstvom. Treba je le poslušati, kadar klerikalci govore o gospodarskih razmerah. Še najmanj je, da kmetu govore, da on s svojimi davki vzdržuje vso državo, kar že davno ni več res in bi država morala napraviti.

viti tisti dan bankerot, ko bi bila nakanana samo na davke, ki jih plača kmet.

Poglavitno sredstvo klerikalcev za hujskanje kmetskega ljudstva je, da predstavljajo kmetiske interese kot dijametralno nasprotne mestnim interesom. »Fabrike in mesta so nesreča za kmeta.« Ta nauk je lahko slišati vsak dan.

In če je tak nauk neresničen, je ta. Resnica je namreč, da se kmetski in mestni interesi popolnoma ujemajo. V interesu kmetov je, da mesta eveto in se razvijajo, zakaj mestjanji so najboljši odjemalec kmetijskih pridelkov, in v interesu mest je, da živi na deželi krepak, dobro stojec kmetski stan ker je ta najboljši odjemalec industrijskih izdelkov.

Dejanjske razmernote potrjujejo to kot resnično. Poglejmo kamorkoli, povsod vidimo, da je kmetski stan v največji stiski ravno tam, kjer ni industrije in kjer ni v bližini velikih mest, najbolj pa izhaja v bližini tovarn in mest.

V enem oziru trpi kmetijstvo res vsled tovarn in mest. Jemljejo mu posle. Manjši posestnik tega se ne čuti tako, kakor graščak, ki sam ne dela in torej mora imeti posle. Ali to je proces, ki ga ne more ustaviti nobena moč na svetu. Razmere in zaslužki kmetijskih poslov so taki, da ne bo nihče ostal na kmetih, kdor nima svoje zemlje. Kmet mora s tem računati in temu primerno urediti svoje gospodarstvo. Oprijeti se mora novih oblik producije, nove metode gospodarstva, kakor je to moral storiti kmet na Francoskem, v Švici, na severnem Italijanskem, v Belgiji, v zapadni Nemčiji itd., kjer tudi ni poslov. Če kmet nima poslov, si že pomaga, to pričajo omenjene dežele, samo graščak si ne more pomagati. Pomanjkanje poslov provzroči parcerijo velikih posestev in s tem se ustvari dobre male kmetije.

Kmetска beda ni prazna beseda, ali vzroki kmetske bede so drugi, ne tisti, ki jih navajajo klerikalci. Poglavitni vzrok kmetske bede je zadolženost. Deset milijard je vknjiženih na zemljišča v Cislitvanski, dočim znasajo vsi državni dolgovni v Cislitvanske okroglo le šest milijard. Okroglo 500 milijonov morajo zemljiški posestniki plačati na leto samo na obrestih od teh dolgov. To je

breme, ki ga ne morejo zmagati in zato padajo od leta do leta globlje v barje zadolženosti. Razdolženje kmetskega stanu, to je jedro vsega agrarnega vprašanja in če se ta problem ne reši, zadene naš kmetski stan usoda, kakor je zadelna kmetski stan na Angleškem. Tam je propadel in izginil.

Kakor temu silnemu zadolženju tako je tudi vir vsem drugim nadlogam, ki tarejo kmeta, iskati le v kmetu samem. Kmetska konzervativnost, ki je toliko trdovratnejša, ker sloni na nevednosti, kmetska zaostalost, duševna in gospodarska, brezmiseln zapravljivost, slaba vzgoja — to je največja nesreča kmetskega stanu. Kmet škoduje sam sebi največ, ker nima pojma o svojih pravih krištov. Kdo bi se potem čudil, da ga imajo v rokah duhovniki.

Slovenska narodna in gospodarska korist zahteva, da se reši kmetski stan. Mi še dolgo ne bomo imeli take slovenske industrije, da bi mogli ravnodušno prepustiti kmetski stan svoji usodi. Lahko bi se zgodilo, da bi naš kmet propadel, predno bi imeli svojo industrijo in potem bi bilo ugonobljeno vse slovenstvo. Trden stan srednje-velikih posestnikov, to je za slovensko narodnost življensko vprašanje. Uresničiti pa se to ne da, dokler ne stopi kmet na lastne noge, dokler se ne iztrga iz rok svojih sedanjih jerobov, ki ga iz sebičnih nagibov hote ali nehotne tirajo v propast. Osvoboditi kmeta iz rok političnih Brajdičev, to je predpogoj rešitvi kmetskega stanu.

Krisa v ogrski koaliciji.

Budimpešta, 27. avgusta. Vsestranskemu vplivanju, tudi z višjih mest, se je posrečilo, da se je krisa v koaliciji začasno ustavila. Glasio ljudske stranke je prineslo danes izjav: »Z danasnjim dnem je položaj glede ljudske stranke in koalicije zopet jasen. Koalicija ostanekupaj, dokler ne izpolni nalog, ki jih je prevzela.« — S tem pa se ni rečeno, da je kriza sploh odpravljena, in dalekovidni politiki prorokujejo, da čez leto in dan sploh bo več sledu o koaliciji. Prvi ministriški svet po počitnicah, ki bo zbroval sredi meseca septembra, se bo svarjajo temeljito bavil. Do tedaj pa

ljudska stranka opusti agitacijo proti koaliciji.

Madžarski terorizem podlegel.

Budimpešta, 27. avgusta. Vkljub nečuvenemu terorizmu je bil v Belenju izvoljen za državnega poslanca Rumun Lukacius s 797 glasovi večine proti madžarskemu kandidatu Kardusu. Razburjenje je bilo nepopisno, ker je med volitvami na treh krajinah gorelo. Zgorela je tudi orožniška hiša. Zvečer je gorela velika vas Tarkany ter so zgorela vsa poslopja. Tudi nekaj ljudi je baje ostalo v plamenih. Madžari dolže Rumuno, da so zažigali, da bi odgnali nasprotnne volilce domov.

Še vedno sestanki vladarjev.

Dražane, 27. avgusta. Cesar Viljem je obiskal saškega kralja na gradu Pillnitz, preden se je kralj odpeljal v Trbiž. Posvetovala sta se baje le o internih rodbinskih zadevah. Po cesarjevem odhodu je imel kralj tajno posvetovanje s svojimi ministri in škofom Schäferjem. Zaradije se, da je vse to v zvezi z potenčno ženitvijo kralja, ali pa se vrne grofica Montignoso na dvor.

London, 27. avgusta. Kralj Edvard je baje rekel v Marijinih varnih napram ruskemu poslaniku, da se upa kmalu sestati s carjem. Splošno se sodi, da bo ta sestanek v finskih zalivih na širnem morju.

Justična reforma v Makedoniji.

Sofija, 27. avgusta. Načrt Avstro-Ogrske in Rusije gre za tem, da se ustanovi v Solunu pod evropsko kontrolo kasacio s osovinami srednje-velikih posestnikov, ki naj preide vse v Makedoniji izrečene sodbe ter jih po potrebi razveljavlja. Predvsem pa bo naloga tega sodišča, da kontrolira in modernizira preiskovalno sodstvo, ki je skrajno zanemarjeno. Nadalje ima reforma namen, obnoviti volitev mirovnih sodnikov, kakor je to bilo pred vstajo, da pridejo prebivalci pred sodnike, ki so izšli iz njihove srede. S tem bi se odpravilo brezpravno stanje in podkupljivost imenovanih sodnikov.

Merodajni krogi se zavedajo, da bo Turčija storila vse, da justično reformo prepreči.

Rim, 27. avgusta. Sestanek med ministrom Tittonijem in Ahrenthalom na Severniku je bil poglavito zaradi justične reforme v Makedoniji. Na sestanku v Desiu je bil razgovor največ o albanskem vprašanju, ki se je uredilo v vsestransko zadovoljstvo. Med tem sta Avstro-Ogrska in Rusija izdelali načrte za justično reformo v Makedoniji ter se je načeloma določilo, da se justična reforma, kakor svoječasno reforma zaradi macedonskega orožništva, stavi pod neprednost nadzorstvo velesil. Italija je avstro-ogrške predloge v principu odobrila, toda v nekaterih točkah si je izgovorila pridržek. In zaradi teh pridržkov je bil sestanek med imenovanimi ministromi na Severniku ter se je doseglj med obema vladama popolno soglasje.

Dogodki na Rusku.

Petrograd, 27. avgusta. Po dolgem času pride prihodnje dni car zopet v Petrograd, in sicer k blagoslovilju cerkve, ki je zgrajena v spomin na umorjenega cara Aleksandra II.

Grof Witte prevzame predsedstvo v ravnateljstvu ruske banke za zunanjjo trgovino.

Ministrski svet je sklenil graditi drugo sibirsko železniško progo.

Vršava, 27. avgusta. Oficilne vesti o obravnavi zaradi zarote proti carju so popolnoma napačne. Nobeden obtoženih ni priznal, da bi bil imel namen carja umoriti. Dokazi sodišča se opirajo le na izpovede enega obtoženih, ki so ga pregovorili, naj krivo izpove. Tudi ta je sedaj svoje izpovede preklical.

Francija in Italija.

Pariz, 27. avgusta. Francoski poslanik Cambon je imel v Norderneyju sestanek z nemškim kancelarjem knezom Bülowom. Temu sestanku se pripisuje politična važnost ter je baje dokaz, da se razmerje med Francijo in Nemčijo vidno izboljšuje. Z druge strani pa se zatrjuje, da sta se državnika razgovarjala zaradi odškodnine, ki jo zahteva Nemčija za svoje podanike v Casablanci.

Hilarij se ni zmenil zanj. Vztrajno je stokal počasi polglasno dalje: »Bil je ubozen, a dopadljiv in pokoren Bogu in ljudem!«

Ardigal je pljunil jezno in se zasmjal zaničajoče. Nadaljeval je svojo pot; toda slučajno je zagledal steklenico ležati v travu in zato se je vrnil.

»Cuj, daj, pokaži mi svojo knjigo,« je rekel in jo vzel. Bedasto je gledal v zamazani papir. Pregledaval je posamezne že orumene liste, počenčane ob krajinah z dolgimi in okornimi podpisimi. Pri tem je čmerno gledal in nekaj premisljeval. Potem je bral:

»Ti si osel!... Nekdo je prišel in ti prevzel ljubico.... Zato čitaš neumnost...«

Zakrohotal se je gromko, zaprl je knjigo in jo vrgel v travo. Nekoliko je pomolčal in pridigarsko dostavil v temen tonu:

»Kdor veruje v žensko krepost, je brezpojno izgubljen, Hilarij!«

Začuden je pogledal Hilarij okolo sebe. Pobesil je glavo; težka in polna je bila beseda, ki jo je na pol nezavedno izgovoril lahkomiseln Ardigal. Italijan pa se je zopet smejal prekajeno in izpregoril:

»Brat si mi in zato mi pokaži steklenico!«

»Ne, prijatelj! je odvrnil Hilarij odločno. Z očmi je begal po travi za knjigo, ki jo je vrgel lehkomselni Ardigal. Italijan pa je začel čitati znova. Ardigal pa je že segel po steklenici

LISTEK.

Narodnost v umetnosti.

»Jakopič je vložil na občinski svet spomenico zastran ustanovitev umetniške galerije v Ljubljani.«

»Jakopič je v Sternem ustanovita v Ljubljani slikarsko šolo.«

Tako je šlo te dni po Ljubljani in vsi prijatelji obrazilnih umetnosti so se teh vesti resnično razveselili.

»Iz slikarske šole se razvije sčasoma morda akademija,« se je slišalo in še pogosteje se je slišalo, da bi bila galerija hram slovenske umetnosti, priča naše kulturne zmožnosti in faktor za umetniško vzgojo Slovencev.

Strinjam se z vsem tem, kakor se ob sebi umeje in kakor pozdravljam z veseljem ustanovitev Jakopičevske galerije, ki zna postati velikega splošnega pomena, tako bi pozdravil tudi ustanovitev umetniške galerije.

Pri pogovorih, ki sem jih poslušal te dni, sem se pa prepričal, da je mnogo ljudi, ki sicer ljubijo umetnost, a imajo vendar nekak napačne pojme o njej. V enomer se je govorilo o slovenski umetnosti. Ne v tem smislu, da so dotični umetniki Slovenci, nego tako, kakor bi imeli njihovi umetniki specifično slovenski značaj, po katerem se bistveno razlikujejo od umetnikov drugorodnih umetnikov.

Casih je bilo res tako. Casih so imeli kulturni narodi svojo posebno narodno umetnost, to se pravi, narodova duša, narodovo čuvstvovanje in pojmovanje se je zrealilo v umetnosti. Umetnost je bila vsa nacionarna.

Ta nacionálni značaj umetnosti je bil povod, da so ljudje grupirali umetnike po posameznih šolah. Vsa ka se je temeljito razlikovala od drugih. Italijanska šola je posvečena gracijski, Rafaelu Iburgu, Leonhardu da Vinci mistikom; flamska šola se je s svojimi Rubensi, Jordaens, Teniersi bavila z upodabljanjem uživanja življenskih sladkosti; nizozemska šola z Rembrandtom, Potterjem, Bergheim z demokratičnimi intimnostmi; francoska šola s Poussini, Lebuini, Watteau, Boucherji itd. z elegantnimi in pikantnimi pojavi življenski.

Razloček ni bil samo v tem, kakde predmete in dogode ali kar že bodo je upodabljala posamezna šola, nego tudi v tem, kako jih je upodabljala. Lahko se reče: vsaka teh šol se je izključno ravnala po duhu svojega naroda, iz naroda je ta umetnost zanimala svoje inspiracije in temelje svojega umetniškega naziranja.

Zarota na Portugalskem.

Madrid, 27. avgusta. Hišne preiskave pri republikancih v Lisaboni zaradi nedavno razkrite zarote proti kralju in ministru predsedniku so privredle policijo na sled drugi izdelovalnici bomb. Našli so velike množine razstreljiva. Policija je mnenja, da je bil pripravljen napad na prestolonaslednika, ki se vrne 28. septembra iz Afrike.

Punt v Maroku.

London, 27. avgusta. General Drude je sklenil, da naskoči z Casablance maroško taborišče pri Tadertu s 3000 vojakom in osmimi topovi, dasi je v Tadertu zbranih nad 30 tisoč Marokanov.

Nemška kolonija je zapustila Fes ter odšla pod vojaškim spremstvom v Laraš, Francozi, Angleži, Spanci in Italijani so mesto že poprej zapustili.

Pariz, 27. avgusta. Novo proglašen sultan Mulej Ha fid je naročil Marokanom v Casablanci, naj ne napadejo Francozov, preden sam ne pride tja. Na potu je z močnimi oddelki in mnogimi topovi proti Casablaci.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. avgusta.

Svetovni kongres »Svobodne Misli« v Pragi. Škofovemu listu ne da mirno spati kongres »Svobodne Misli« v Pragi. Kakor steklo šene se vedno in vedno zagana v to preditev in vedno si izmišlja nove podlosti, s katerimi skuša oblatiti manifestacijo svobodomislecev vseh dežel in narodov, ki se zbero meseca septembra v zlati Pragi v obrambo svobodnega mišljenja in čuvstvovanja pred navali črnega nazadnjaštva. Ker mu ne dostaja pošteni argumentov v boju proti svobodomiselnemu gibanju, sega po starih svojih lažeh in pogreva svojo ž stokrat ovrenzo trditev, da prirejajo kongres »Svobodne Misli« tisti, ki hočejo razrušiti Avstrijo in pregnati Habsburžane. Pozivljamo resnicoljubne urednike škofovega trbola, da naj vendor enkrat to svojo trditev tudi do kažejo, to tem bolj, ker je vendor na ravnost v njihovem interesu, da to store in pokazejo priveditelje kongresa »Svobodne Misli« v pravi luči predvsem oblasti, ki potem brez dvoma niti trenotna ne bo premišljala, prepovedati praksi svobodomiselnih shod. Torej na dan z dokazi, posvečena drhal okrog »Slovenca!« Dokler tega ne storite, ste v očeh vsakega poštenega človeka podli lažnici, brezstidni obrekovalci in nesramni denuncianti! Višek hudobnosti in brezmejne podlosti pa so škofovi klijiji dosegli preteklo soboto, ko proglašajo vse tiste, ki se zbero na kongresu »Svobodne Misli« v Pragi, »falone, huli gane, ki naj gredo na galere, na katerih je edino mesto zanje!« Proti takšni farški zbesnelosti pošteni človek nima orožja, zato pozivljamo samo pripravljalni odbor v Pragi, naj potom sodišča pouči blazne klijije okoli »Slovenca« manire in dostojnosti. To bo zelo zdravo za pobaline, ki menijo, da smejo brez kazni vse in vsakogar onesnažiti s svojo smrdeto gnojnicu! Sicer pa, kaj ako bi tudi mi vračali nemilo za nedrago in bi tudi mi imenovali udeležence katoliškega shoda v Würzburgu falote in hiligane? To bi škofov organ zatulil kakor prase, če se mu

in jo nagnil. Dolgo jo je držal na ustih; potem jo je postavil na drugo stran, poleg sebe.

Temo je gledal Hilarij.

»Sem jo daj!« je zahteval razjarjen. Toda Ardigal se je veselo smejal.

»Pusti me pri miru, brat! Tega ne moreš zahtevati od mene. Kakšen čudak pa si?«

Hilarij se je stegnil po steklenici. Toda Ardigal jo je vjel in med tem ko je Hilarij pil, je držal on z obema rokama za steklenico. Nakrat mu jo je odmaknil v Hilarjeve temne, meglene oči so se izbuljile v velikem čudu. Urno je nagnil Ardigal sedaj steklenico; grlo je nagnlo in hlastno požiral; parkrat se je nervozno stresnil in postavil je prazno steklenico na tla.

»Vse si izpil?« je jezno hropel Hilarij.

Ardigal je molčal. Ozrl se je na vzdol. Krasno je blestelo solnce na morski površini; majhen parnik je plesal v velikem kolobarju po širokem morskem hrbitu.

Razjarjen je pograbil Hilarij prazno steklenico in jo zalučal od sebe. Steklenica se je zavrtela v zraku in padla razbita na tla. Zatretpetal je nekje v bližini pojoč ženski glas in naposled naglo utihnil.

Prikazala se je Fina. Črni in gosti lasje so se ji usipali predzrno po visokih ramah; gorela so njena zagorela lica.

zasadi nož med rebra! No, mi tegu ne storimo, ker smo dostojni ljudje, ki se ne borimo z argumenti, ki so v časti pri klerikalceh. Wir Wilde sind doch bess're Leute!

»Nihče ne bo zato trdil, da se je eden ali drugi odrekel svojemu programu.« Na skupščini »Hrvatske stranke prava« je imel poslanec Zagorac, eden izmed prvih strankih vodij, sijanjem govor o strankinem delavnem programu. Ta govor je zanas Slovenec tem zanimivejši, ker je Zagorac v tem svojem govoru indirektno obsodil tudi politiko naših klerikalcev. Gleda skupnega postopanja in delovanja raznih političnih strank za skupno narodno stvar je namreč rekel Zagorac doslovno tole: »V nekih vprašanjih so se družile in se družijo povsodi na svetu tudi sicer si nasprotné stranke k skupnemu delovanju. Poglejmo na primer naše brate v Dalmaciji. Tam je divjala kravata volilna borba v Zadru, Šibeniku, v Dubrovniku in na otokih. Po končanem boju pa so vsi poslanci najrazličnejših strank ustanovili eden edinstven klub. Tudi Starčević-frankovec sedi v istem klubu z bivšim narodnjakom in s Srbi. Drama se prepirajo, toda na Dunaju so združeni in slozni. Nihče pa zato ne bode trdil, da se je eden ali drugi odrekel svojemu programu in prepričanju.« Na skupščini, ko je to govoril Stjepan Zagorac, je bil navzoč tudi klerikalni slovenski poslanec dr. Benković, ki je bil na Dunaju med tistimi klerikalnimi petelinami, ki so iz zgodlj strankarske strasti in mržnje razobil skupni klub vseh južnih Slovanov brez razlike strank. Sicer ima dr. Benković precej debelo kožo, vendor smo prepričani, da je čutil želo Zagorčevega govorja, ki je bilo indirektno, e tudi morda nevede, naperjeno tudi proti njegovemu postopanju in proti politiki njegove stranke. Klerikalci kaj radi reklamujejo Zagorce za-se in »Slovenec« se zlasti v zadnjem času trudi, da bi dokazal, da je Zagorac pristen klerikalci in njegov somišljenik. Ne bodo preiskovali, kaj ima skupnega ta hrvatski politik z našimi klerikalci, to lahko z mirno vestjo trdimo, da je med Zagorcem — in naj si je tudi klerikalci — in med politiki »Slovenčevega« kalibra diametralen razloček, da je med njimi prepad, ki ga niti vsa vajanja in podtikanja škofovega lista ne morejo premostiti. Zagorec je narodna stvar nad vse in tej podreja vse drugo, našim klerikalcem pa je verski fanatizem, slepa strankarska strast in nestrepljivost glavna stvar, vse drugo, pred vsem narodov blagor pa jim je hekuba. Zagorac pravi: »Naša stranka ni, in ne more biti niti po svojih tradicijah niti po svojem mišljenju verska stranka, ona želi združiti pod svojim krilom vse Hrvate brez razlike in naj pripadajo ti tej ali oni veroizpovest.« A naši klerikalci hočejo izključiti od skupnega narodnega dela brezpojogo vse, ki ne trobijo ž njimi v en in isti rog in ki se slepo ne pokore dr. Šusterskevi komandi! Jasno je, da se s politikom, ki ima takšne nazore, kakor jih ima Zagorac, v marsičem lahko strinjajo tudi napredniki in svobodomislec, ki mu je najvišje načelo narodna stvar in narodov blagor in kooperacija obenai na narodnem polju je prav lahko mogoča. Ako se je torej udeležil župan Hribar kot narodno-naprednen poslanec skupščine »Hrv. stranke prava«, ki jo vodijo zgolj politiki z Zagorčevimi nazori, je bilo to docela umestno in v interesu narodne stvari,

če tudi »Slovenec« bevska, da se je Hribar zaradi tega izneveril svojim načelom in zašel v družbo »Slovenčevih somišljenikov — klerikalcev. Vtemeljeno bi bilo to očitanje samo, ako bi mogel dokazati, da je Zagorac klerikalec kranjskega kalibra in da je »Hrv. stranka prava« prav tako klerikalna kakor kranjska dr. Šusterskeva stranka! Dokler pa škofov list tega ne more dokazati, naj lepo drži jezik za zobni.

— Vrhunce brezstidnosti. Škofov glasilo piše: »Edinole resnico pišemo mi o Hribarju, in sicer še to le v načelnem boju; mi nismo segnili še v njegovo privatno življenje ...« To je vendar od sile, kaj se vse upa škofov list javno tajiti. Kdor je biral klerikalne liste od dne, ko je bila zagotovljena kandidatura župana Hribarja za ljubljanski državnoborski mandat, tisti ve, kako lažnivo, infamno, infernalno je škofov list o županu Hribarju pisal in kako lažnivo, infamno, infernalno mu je kraljev čast in poštenje kot politiku, kot organizatorju, kot uradniku in kot človeku. Takega početja svet še ni videl. Ni pozabljeno to divjanje in ni odpuščeno. Zdaj pa se ta list upa trdi, da piše edino le resnico o Hribarju in zraven dostavlja, da ne dela tako — kakor m. i. Kaj se tem ljudem blede. Če bomo mi začeli streljati na tak način kakor »Slovenec«, zna biti — joj. To naj si ljudje okrog »Slovenca« zapišejo za svoja klasično razvita ušesa.

— Kdor psuje, kaže, da je zadel... pravi star pregovor. »Slovenec« se je snoči zopet enkrat izposoval. Cel vsek pijači romarjev bi ne mogel huje psovati. Iz vsake »Slovenčeve« vrste puhli smrad, vsaka beseda razdeva grozovito urnebesno jezo. Vse to zaradi brzjavke, ki nam je došla iz Würzburga. Nam je bilo očitanje tega izbruhova pobesne onemoglosti v pravo slast. Kdor psuje, kaže, da je zadel. Samo če je komu nadvse neljubo, da je prišlo kaj na dan, psuje tako, kakor škofov list. Naj le psuje, to le kaže, da jašemo!

— Nedoslednost. Kakor je znano, je bila veselica na Muljavi prepovedana z zdravstvenih ozirov. Okoli Zatične se je pojavil tifus, a nikakor ne tako, da bi opravičeval postopanje okrajnega glavarstva, kajti sedaj o njem že ni sledu, razen v zatiškem samostanu. In zdaj pomislimo, da so ravno v samostan, kjer se je najprej pojavila bolezen, hodili ljudje vse ne delje k maši in da bili najprej morali tam skrbeti za varnost, kjer je bila največja nevarnost. Tudi zategnje na Muljavi 15. t. m. ni bilo prepovedano, pač pa veselica, ki se je imela vršiti 10 dni pozneje. Skrb okrog glavarstva za zdravstveno stanje je gotovo opravičena, a naše mnenje je, da, če ni nevarnosti v zatišku cerkvi, kjer je v samostanu bolezen, je toliko manj nevarnosti v pet četrt ure oddajeni Muljavi. Pa pri nas je že vedno tako, da je nevarnost samo za gotove prilike. Imel je pač pokojni Simon Gregorčič prav, ko je zapel o »velegrajski kugli«. Morda bi bilo dobro, da bi zapel kdo sedaj o »črni kugi«. Kuga je kuga, morilna je ena in druga, naj je že velegrajskali ali črna. Oba sta se pojavili, da sta preprečili slavnost na Muljavi, ki je bila že pripravljena. Toda tifus je dvojni: nevaren za zatiško cerkev in nevaren za Muljavo. Toda tifus je tifus, in če ni nevaren v kraju, kjer se je pojavil, ne more biti nevaren v kraju, kjer ga ni. Toda »vsegamogočna« roka skrbi za nas in zato je tako. Gotovim fa-

tektorjem je bilo zelo po volji to straži; bog ve, kako vlogo bo tifus igral drugo leto. Zatični okolci želimo, da bi kmalu po nji prenehal nevarni tifus in da bi že nastopilo ugodno zdravstveno stanje, želimo pa da bi izginil tudi drugi tifus, ki enako mori, če ne še bolj, kot ta, ki razsaja sedaj.

— Prepovedana slovenska slavnost v Trstu. V nedeljo bi se bila morala v Trstu praznovati 25letnica dežavkega podpornega društva v Trstu. Vsled groženju socijalnodemokratičnega lista »Lavoratora« je policija prepovedala slavnostni sprevod z razvitimi zastavami. Vsled tega se je vsa slavnost odgodila na nedoločen čas.

— Iz sodnijske službe. Avskultant dr. Layrenčič je premeščen iz Rovinja v Gorico, avskultant A. Manzoni pa iz Gorice v Rovinj.

— Iz zdravniške službe. Zdravnik dr. Alfonz Ser jun je imenovan za sanitetnega asistenta v Trstu.

— Rudarski urad. Višji rudarski komisar dr. Karel Horák v Ljubljani je premeščen v Gradec za predstojnika, višji rudarski komisar Vinko Strgar pa iz Celja v Ljubljano za predstojnika tukajšnjega rudarskega urada.

— Učiteljska vest. Okrajni šolski svet v Postojni je imenoval učiteljskega kandidata Karla Blažiča za provizoričnega učitelja in šolskega voditelja na enorazrednici v Colju. Mestni šolski svet ljubljanski je imenoval izpršano učiteljsko kandidatino Vero pl. Gressel za posmočno učiteljico na 8. razredni nemški deklinski šoli.

— Prospektne tablice z napisom: Slovenskemu občinstvu osobito slovenskemu dijaštvu priporoča to narodno firmo slovenskemu akademiju in festivalno društvo »Prosveta«, so vzel dosleči gg. trgovci: Gričar in Mejč, konfekcijska trgovina; Soklič, trgovina s klobukami; Valentín Golob, trgovina z železnino (Mestni trg), in J. Bahovec, trgovina s papirjem. Nadaljnja poročila sprejema odbor »Prosvete«, »Mestni dom« (uraduje vsako popoldne od 10.-12.)

— Mlada čestitka Prešernu. Na Prešernovem spomeniku ob pesnikovem vročaju je v zadnjem česu opaziti vedno sveže cvetove cvetnice v ovetličnih lončkih; čim odvete ena roža, se takoj nadomesti z drugo. Za ovetke skrbi mlada Prešernova čestitka — 12letno deklete, ki prihaja vsak večer pred spomenik, da zaliva rožam ali jih nadomešča s svežimi. Lep zgod na narodne vzgoje in pietete!

— V pridelniško komisijo za Ljubljano so bili izvoljeni, in sicer v III. razredu dne 27. avgusta za člena Ivan Kend, gostilničar, in Avgust Jenko, pek; za namestnika Frid. Novak, gostilničar, in Alfred Seydl, gostilničar. V IV. razredu dne 28. avgusta za člena Ivan Tost, gostilničar, in Fran Šeber, tapetnik; za namestnika Anton Steiner, gostilničar, in Ferd. Primozič, miszar.

— Politično in prosvetno društvo za Krakovo in Trnove priredi dne 8. septembra t. l. veselico v gostilni Antona Steinerja na Operarski cesti št. 25. Po dolgem presledku bode zopet oživeljeno javno društveno življenje in dobro organizovanem krakovsko-trnovskem okraju. Društvo si je osnovalo knjižnico in apeluje na somišljenike, naj vsak, kdor le more, nekaj pripomore, da se ta knjižnica preskrbi z dobrimi knjigami. Opozorjam torej vse somišljenike na veselico, katera bo pričala o zavednosti vrlih Krakovcev in Trnovcev, ljubljanski rodoljubi pa naj po hiti v naš okraj. Društvo si je postavilo za nalogo, povzdigniti narodno izobrazbo in politično zavednost in je radi tega vsestranske podpore vredno.

— Velikodusno darilo. Neimenovan dobrotnik je podaril za uboge bovine otroke Elizabetne otroške bolnice znesek 550 K.

— Zadruga krojačev itd. v Ljubljani pošilja svojim članom tole okrožnico: Dne 16. t. m. je stopil v veljavno novi obrtni zakon z dne 16. februarja 1907. Deželna vlada pozivlja zadruge, da sklicajo v najkrajšem času izredne občne zbrane, pri katerih se naj spremene pravila v smislu novega zakona. Odbor krojačke zadruge je v svoji seji dne 15. t. m. sklenil sklicati v ta namen mojstrske sestanke, pri katerih bi se naj razgovarjalo o novem obrtnem redu z ozirom na koristi krojačemu obrtu.

Prvi tak sestanek krojačkih mojstrov bo v četrtek, dne 29. avgusta, ob 8. zvečer v restavraciji pri »Kroni« (Gradšč. št. 8), na katerega vabimo tem potom vse cenjene gg. tovarische, da se tega sestanka v prav obilnem živilu udeleži. Brez zdržanja in brez organizacije ne dosežemo ničesar!

— Slov. povske društvo »Lipa« priredi dne 1. septembra, to je v nedeljo veliko vrtno veselico v gostilničnih prostorih g. Kalška na Fužinah. Vstopina za osebo 30 v. Začetek ob 4. uri pop. Sodeluje tamburaški klub »Siški«. Čenjenimi gostom iz Ljubljane je na razpolago voz.

Uradno obvestilo o legarju na Kranjskem dne 27. avgusta: V tukajšnjem občini se zdravi 16 bolnikov na legarju. V Ljubljani sami so 4 bolnikov v zasebni oskrbi. Ljubljanska okolica je sedaj prosta legarja. V postojanskem okraju imamo v občinah Postojna, Slap, Slavina, St. Peter in Šmihel vsega skupaj 45 bolnikov, med temi 33 v Postojni sami. Iz kocvskoga okraja je zglasenih 15 bolnikov, in sicer 7 iz Male Slivice, občina Sv. Gregor, 4 iz Zidhovega, občina Mozej, in 3 iz Banjeloke. Bolnikov za legarjem v litijskem okraju je skupno 21, včetve 18 slučajev v Zatični, občina St. Vid. Iz vseh drugih političnih okrajev Kranjske je bilo prijavljenih skupaj še 6 bolnikov. Število za tifuzom bolnih vojakov v tukajšnjem c. in kr. vojaški bolnišnici znaša že nekaj dni stalno 77.

— Dijaski dom v Ljubljani. Sedaj, ko se bliža začetek novega šolskega leta, se nam vidi umestno, da opozorimo slavno občinstvo na gori imenovan podjetje. Živa potreba po dobrih stanovanjih in po strogiem nadzorstvu za naše dijake je vodila ustanovitelje, da se je ozivovila ta ideja. V zavod se sprejemajo dijaki različnih kategorij, na razpolaganje so lepe, prostorne zračne sobe. Vse dejanje in nedavanje v zavodu je uravnavano po pedagoških principih. Določen je načinno hišni in dnevni red, sonadzorstvo in pomaganje pri učenju je določen mesečni prispevek 60 K, posebne ure za izvenšolske predmete se pla

Idrijeom naproti in je potem skupno z njimi in z idrijsko godbo na čelu korakal skozi vas Žiri na Dobrčevč Škofjeločanom naproti. Prešereno so pozdravili Žirovci brate Ločane in krepak. "Na zdar" se je čul iz vseh grl. Sokoli so se zvrstili in skupno odkorakali na veselične prostore k sestri Marijanici Sedej v Novi vasi. Krasno je bilo videti močne sokolske dečete korakati po lepi Žirovki dolini. Bile so pa tudi prirčno pozdravljanja. Ob cesti je skoro iz vsake hiše vihrala slovenska trobojnica in vrla naša dekleta so čile mladeniče obispale z oken s šopki in s cvetjem. Za Sokoli je korakal idrijski naraščaj, ki je pri telovadbi žel mnogo pohvale. Lepo je bilo videti male dečke tako točno izvrsavati po taktu godbe proste vaje ljubljanske od leta 1902. A tudi bratje telovadci so kaj častno rešili svojo nalogo, ter s tem dokazali, da je "Sokolu" mogoč obstanek in napredok tudi v priprosti kmečki vasi. Po telovadbi se je pričela prosta zabava s srečolovom, šaljivo pošto in plesom. Naše vrle sestrice so kaj pridno razpečevala srečke in dopisnice. Da, zavabali smo se odkrito in neprisiljeno. Ves prostrani vrt, kakor vsi drugi prostori so bili načinjeni polni, tako da so morali iti ljudje in druge goštine. Bilo je pa na veselici tudi samo zavedno ljudstvo iz Idrije, Skofje Loke, Žirovske doline in okolice, zato so se pa tudi čule neprehodna same narodne pesmi, vmes pa je svirala godba in mladi pari so se pridno sušali po prostorni dvorani. Navzroč goste je pozdravil brat načelnik Ivan Kavčič, potem je govoril brat J. Novak, načelnik idrijskega "Sokola" ter podčlanjam ponem sokolstva, nakar je zaorila krasna himna "Hej Slovenci". Le prehitro je prišel čas ločitve; kajti ob polu 9. uri se je odpeljal "Skofjeloški Sokol", "Na zdar" klici so doneli za vrlimi brati. Ob 10. uri je odkorakal "Idrijski Sokol", "Na svidenje smo mu klicali prav iz srca. Domače ljudstvo in bratje pa so se še dolgo zavabali in veselili krasnega dne, ki bo ostal marsikom v spominu in spodbujal brate k nadaljnemu delovanju. Vesel pa je bil tudi blagajnik lepega dohodka in upamo, da ne bode preteklo leto, ko bodo imel "Žirovski Sokol" svoj lastni dom v sredi doline, kjer se bodo vzgojevali možje naprednega misljenja in narodne zavesti, ne pa mračniki in kimavci, kakšnih je pri nas še, žal, obilo.

Sadjarske zadruge za radovljiski okraj ustanovni občni zbor bo v nedeljo, dne 1. septembra t. l., ob 4. uri popoldne v dvorani pri gosp. Kunstuji v Radovljici. Sadjarska zadružna za radovljiski okraj je velikega pomena za preporod sadjereje na Gorenjskem, in ne le to, marveč tudi radi tega, ker utegnejno zadružna neposredno slediti še neke druge zelo važne in prepotrebne gospodarske naprave v tem okraju. Sadjereci, udeležite se torej tega občnega zabora v velikem številu!

Rudežovo graščino v Mali Luki je kupil g. A. Mauer sam in ne, kakor smo poročali, v družbi z gosp. Jakličem.

Zvití cigan, pa lakomni in zabití kmetij. (Izpred porotnega sodišča v Novem mestu). Cigan Janko Brajdič, rojen v Mirni Peči, prišten v Št. Jur, star 25 let, sedaj bivajoč v hostah Šmihel-Stopiče, katoliške vere, je po cigansko poročen. Njegova žena je krasotica — bele polti — civilno opravljena. Cigan Janko Brajdič je c. kr. topničar. Na vesti ima dovršene in poskušene gojnjive. Tudi ga toži državno pravništvo radi prestopka orožnega patenta. Pri Fr. Toršku iz Jurjevasi je Brajdič delal nekaj kovaškega orodja. Začel mu je praviti, da kmetje le vse preveč trpe; on pa da zna za človeka, ki dela bankovce, ki jih niti v davkariji ne spoznajo. Speljal je moža res, da mu je dal 93 gld. Bačar Neža iz Koroške vasi pri Jurki vasi se je tudi dala oguljufati. Cigan ji je ponujal denar, ki ga niti imel ni. Za 100 K. dobil lahko 1000 K. Kazal ji je neke etikete s steklenic. "Niso pa že popolno zdelane, bo se vse popravilo". Tako jo je hodil "farbat", da jo je napumpal oziroma oskubil za 120 K. Na enak način je oskubil Marijo Jenček 73 let staro iz Jurjevasi. Janko Brajdič jo je miloval, da je revna. Rekel ji pa je, da ji za 60 K. preskrbi denarja, kolikor ga hoče. Ni pa imela več ko 1 krono. To mu je dala. Prišel je pa v drugič. Takrat je povedal, da so drugi sosedje že naročili. Prišel je v tretje. Sedaj mu je prišla hčer opearjene na pomoč. Za predpust je dobil 48 K. Kokoš in jaje mu je morala še posebej dati. Hčer Urša pa je mimo grede uknil za 8 K. Marija Klobučar, 27 let stara, posestnika žena v Uršnih Selih, je tudi sedla na te limanice. Dala mu je 40 gld. Dobro je cigan tudi oskubil Veroniko Kapš, 39 let staro krčmarico na Uršnih Selih, dala mu je 50 gld, da ji preskrbi za 2000 goldinarjev ponarejenega denarja

Maja meseca je zopet prišel. Prišel je saba gospoda, ki ima denar delati. Takrat je dala 15 gld. Čeprav pa dan je zopet prišel in rekel: "Gospod hode še 20 K." — Dala mu je zadaj denar 10 K. Izdala je vsega vklj. 150 K. — Francuško Hran "Luštarco" v Jurni vasi, 48 let staro, je na isti način operhal. Dala mu je 20 gld. A s tem ni bil zadovoljen. Prišel je že osojenjen Kovačiča s sabo in rekel: "Žena vidite, ta gospod bo delal denar. Dajte še 100 K." Dobila sta še 8 K. Žena pa pripoveduje sama, da bi bila dala, ko bi bila imela. Dala pa mu je mesa. "Znal je govoriti tako, da bi dala tudi vole iz hleva, da bi jih imela." "Duša zavrnena, ni res tako?" reče priča oigancu. Tudi Marijo Kump na Uršnih Selih je cigan osleparil. Imela pa je samo 2 gld, in še iskat na posodo 20 K. Drugi dan je prišel cigan zopet še po 10 K, teh mu pa ona ni hotela dati. Enako se je zgodiло Urši Jerič. To so slučaji, v katerih je cigan imel srečo. V mnogih slučajih pa se ljudje niso dali prevariti. Porotnikom je bilo stavljeneh 15 vprašanj. Razsoda nam se ni došla.

Strogo nemška gostilna je pri "Koflerju" na Blačah ob koroški progi Jesenice-Beljak. Če pride kak slovenski gost v to gostilno in zahteva v slovenskem jeziku jedi in pihače, dobri dosledno za odgovor: "Diese Sproch versteher net!" Opozarjam slovenske potnike na to gostilno, da se je bodo vedeli izognati!

Občni zbor "Prospective" bo 5. kmovca ob sedmih zvečer v "Skalni kleti" v Celju. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Čitanje zapisnika. 3. Odborovo poročilo. 4. Poročilo podružnic in odsekov. 5. Volitev predsednika, odbora, namestnikov in preglednikov. 6. Sprememba pravil. 7. Predlogi. 8. Slučajnosti. Predlogi naj se vpoštevijo vsaj do 4. kmovca na odbor, pozneje pričaeni obrazovalni se bodo le kot nujni. Ker je občni zbor velike važnosti za nadaljnje postopanje v obrambnem delu, je želeti, da se ga udeleži čim največ članov. Vsi prijatelji društva dobro želijo!

V "Narodnem domu" v Slovenjem Gradcu bo v nedeljo 1. septembra veselica, pri kateri se uprizori veseloigr "V Ljubljano jo dajmo". Na sporednu je tudi petje, prosta zabava in ples.

Spominska plošča Gregorčiču. V Rihembergu se odkrije 1. septembra spominska plošča pesniku Simunu Gregorčiču. Vsi rodoljubni krogi so bili za to, da bi naj bilo odkritje popolnoma nestrankarska prieditev. No, klerikalcem to ni bilo povoljno, zato so onemogočili vse tozadovna prizadevanja. Napredni slooji se torej slavnosti, na kateri bosta govorila Pavlica in prof. Berbuč, ne udeležje.

Ameriška eskadra v Pulju. V prvi polovici meseca septembra pripljuje v Pulj ameriška eskadra v poset k naši vojni mornarici. Ameriške ladje ostanejo v Pulju več dni. Na čast ameriškim gostom se prirede velike slavnosti.

Podrlžavljenje trgovske šole. Ministrstvo je podrlžavalo dvorazredno trgovsko šolo v Spljetu s 1. septembrom t. l.

Legar v Bosni. Sarajevska garnizija se ne udeleži letošnjih manevrov, ker razsaja med vojaštvom legar. Samo pri dveh stotnjih 68. pešpolka leži za legarjem 47 vojakov; dva sta že umrli. Tudi med prebivalstvom nastopa legar, toda le sporadično.

Društvena godba ljubljanska priredila danes v sredo v hotelu "Lloyd", Sv. Petra cesta, društveni koncert za člane. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 v. — Jutri se vrši v hotelu "Ilirija", Kolodvorske ulice društveni koncert. Začetek ob polu osmih zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vin.

Poročil se je dne 26. avgusta t. l. v Dramljah pri Celju tamošnji učitelj in rezervni častnik, gospod Radoslav Hernal, s hčerkjo odončno gospoda nadučitelja Fr. Koštnika. Bilo srečno!

Blagoslovljene zvona. Iz Savinske doline se nam piše dne 27. avgusta: Naš savinski »Rigi«, t. j. solnčna Gora oljka ima na vrhu lično cerkev in ta cerkev je dobila nov, velik zvon, ki je stal lep denar. In ta zvon je prišel minolo nedeljo, t. j. 25. t. m. sam škof dr. M. Napotnik iz Maribora »žegnat«. Ljudstvu se je kar trlo na gori; bil pa je tudi krasen dan in razgled z vrha čaroben daleč naokrog po lepi naši domovini... V soboto ponoči pa sta hotela dva zlikovca z odra prevrniti, — imela sta v to orodje pri sebi! — da bi se bil prekuilen navzdol po strmem pobočju. A bližnji pes na verigi pri cerkovniku z lajanjem prebudi njega in par delavec, ki so ta večer slučajno tu nočevali; in ti prepode zlodejca. — Pa še nekaj! Popoldne isto soboto pa je neki voznik s Polzele peljal nove stole gori na goro, da bi »gospodje« v

mežnariji imeli kam sesti. Mož sprejel na vozu sedet je bil malo natrank in kadil je smodko. Bilo pa je precej vetrovno. Na vozu pa je bilo dosti slame, kajti stoli bili so vsi dobraviti s slamo. Veter zanesel s smodke iskro zadaj v slamo in kmalu je vše gorelo, tudi stoli; toda mož vsega tega niti ne opazi. Šele mimo idoč potnik ga opozoril na to kar se vrši na njegovim hrbotom. A bilo je že prepozno! Stolov ni bilo možno več rešiti, še bog da so oteli voz. — Vidi se, da je imelo »zegnanje« na Gori oljki svojo predigro. — Na kakšnih stolih in kako pa so »gospodje« sedeli potlej po »andahti«: o tem vam pač ne morem pisati.

Prijet vломilec. Zadnji tened je bilo policiji ovajeni štirje vlamom, ne da bi se vedelo za zločince. Ker so bili izvršeni vsi po enakem sistemu, je bilo opravljeno mnenje, da se je priklil v Ljubljano kak špecialist, in niso se motili. Med tem pa je prišlo od šišenskega orožnišča obvestilo, da je vlažna v Koslerjevi restavraciji sumljiv Koslerjev uslužbenec, mizar Fran Ivan Zugsberger, rojen 8. avgusta 1880. v Schärdingu in tukaj prisoten, ki je takoj po vlamu zapustil delo in se potem potkal po mestu ter iskal prilik kraja. Policia je začela nanj posebno paziti in ga zasedovali, kar je obrodilo začetljeni uspeh. Na križišču pri pošti službujoči stražnik zapazi včeraj popoldne nekega neznanega človeka, s kojim se je ujemal osebni popis Zugsbergerja, in mu sledi po Dunajski in Marije Terezije cesti in pokliče za asistenco tudi tam svojega službujočega tovarisa. Neznanec se je začel plaho ozirati okoli sebe in ni mu ni kaj ugajalo, ko je videl za seboj kar dva Hermannadina služabnika. Podvije se in krene na Bleiweisovo cesto, kjer ga varnostna organa dohitita in ustavita. Kakor plah zajec se je neznanec začel loviti z besedami in oči so mu švigale na vse kraje, kakor da bi iskal pravega izhoda. Ko je slednjši le povedal, da je Zugsberger, je bil aretovan. Mož se je delal silno nedolžnega in kar v glavo mu ni hotelo, kaj ima pravzaprav policia z njim opraviti, a bila je zadeva kmalu jasna. Pri osebnih raziskavi so našli pri aretovanju tri srebrne ure z verizicami, ki so izvirale od vlamov, kakor dva zlata prstana, katera je istotako ukradel. Imel je pri sebi tudi srednje velik, namizni nabrusen nož in klinjo obliča, ki mu je služila pri vlamih za orodje. Zugsberger sam prizna, da je bil že v Monakovem kaznovan, in tudi v ljubljanskim prisilnim delavnicem je prestal 18 mesecev. Toliko je znano njegovo predzivljenje dosedaj. Na vesti ima sedaj vlam pri Koslerju, onega v Marijanšču, nadalje onega na Poljanski cesti št. 34, na Rimski cesti št. 24, onega v semenišču in poskušenega v Češkovi vili in se mu mogoče dokažejo še kake druge tavnine. Lopov bi bil nedvomljivo pravil občinstvu še mnogo škode, policiji pa hude preglavice, ako bi ne bil takoj naglo prišel v roko pravice, in je upati, da bode sedaj mir z vložmi, dokler se ne pojavi zopet kak pooboden maloprične.

Tatvine. Delavki Jeri Kusljevi je bil v Tesarskih ulicah št. 3 ukrazen bankovec za 50 K. Na njivi g. Antonia Kovača je bilo na Ljubljanskem polju pokradenega do 400 kg krompirja. Krast so ga hodili otroci iz okolice, ki so ga nakladali kar na voziček in ga potem odpeljali. V enem slučaju so bili zasačeni, a so nato zbežali, voziček pa popustili. — Včeraj popoldne je bilo postrešku Ignaciju Habiču ukradeno kolo, ki ga je imel naslonjenega pri vodnjaku, vredno 80 K. Kolo je bilo že staro in je imelo policijsko številko 662 na rumenem polju. — V hiši »Glasbene Matice« se je nedolgo tega vtihotapil v pralnico takrat še neznan človek, ki je čakal prilike, da bi bil kaj pokradel, a ga je hišnica prepodila. Sedaj se je pa dognalo, da ni bil to nihče drugi kakor Zugsberger, ki je izvršil v Ljubljani zadnji čas več vlamov, o katerih je poročano na drugem mestu. Kaznovan je bil zaradi tatvine že z dve in 4letno ječo.

Aretovan je bil predverjajočim 34letni agent Jožef Kolenc rodom iz Novega mesta, ker je na sumu, da je izvabil nekemu gostilničarju 110 K, nekemu trafikantu pa 69 K denarja. Izročen je bil tukajšnjemu deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Delavško gibanje. Včeraj se je z Južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 40 Macedoncev, 30 Rumunov in 114 Slovencev.

* **Drobne novice.** Za tirolskega namenstnika je imenoval dosedanji vodja namestništa baron Spiegelfeld.

Kaplana Kirchsteigerja, ki je spisal znano knjigo »Pod spovednim pečatom«, so baje spoznali zdravnik za blaznega. Vsaj »Vaterland« tako trdi.

— Ljudska justica. V neki vasi pri Nižnjem Novgorodu je pogorelo 15 hiš. Razjarjeni kmetje so

vrgli v ogenj štiri osebe, ki so bile sumljive požiga.

Japonsko mesto Hakodate je skoraj popolnoma zgorelo. Razum ameriškega konzulata so vsi konzulati zgoreli.

— **Grof Tolstoj** je spisal z ozirom na neprestane umore spis »Ne ubijaj!« To svoje delo razpoljje istočasno vsem velikim časopisom.

— **Osepnice na Dunaju.** Vsak dan zbole na novo 3 do 5 oseb.

— **Zaradi pasivne resistence med pravnimi praktikanti na Češkem** je nadodisč odtegnilo 40 praktikantom meščeni stipendij 70 K.

— **Tepera poslance.** V Halicu v Galiciji so kmetje na shodu napadli mladorusinska poslanca Leviekega in Barezynskega ter ju pretepli.

— **Ostri streli pri vojski v vaji.** Pri vajah 69. ogrskega polka (Jelačić) je neki vojak izstrelil svinčenko, ki je živila polkovnik Weberju, ki mu je bila brezdomovno namenjena, mimo glave. Polkovnik je zaradi svoje strogo varoval celibat. V prirodo grede članice, ker je to najnujnejši pogoj za umetnost. Sprejemale so bodo deklice, ki se nameravajo resno posvetiti umetnosti. Vsaka bo v koloniji šest tednov za poskušnjo. Ako ne bo napredovala, se izpusti z druge.

— **Umrjen turist.** V švicarskih gorah je pastir Milhaut ustrelil na 50 korakov turista Wundfingerja, ga oropal, truplo pa v grodu zakopal.

— **Gladu je umrlo lani na Angleškem 220 oseb, med temi 49 v Londonu.**

— **Ljubimsko drama.** Iz Grada sta prišla v Curih v 18letna Marija Stuckmann in 32letni ključavničar Tom. Kanzler. Dekle je vstopila za sobarico v neki hotel, a ker gostilničar ni dovolil, da bi Kanzler vsak dan obiskoval svojo ljubico, je ta ustrelil gostilničarja, deklico in se po smrtno obstrelil.

* **Novi dragi kamen.** Profesor George L. Leuderback kalifornijskega vseučilišča, poroča o novem po njem preiskanem dragulju, katerega sta našla zlatoisakala v countyju Benito, Cal. Ta kamen je čist in prozoren ter modre barve, le v temnejših delih je višnjev, toda tudi v teh delih je prozoren. Barva novega dragulja je slična safirju, toda kamen safir izdatno nadkriljuje, ker se izdatno bolj sveti in lepši odseva, da je zato ni tako trd. Vendar je pa bolj trd, nego opal. Ako se ga razgrije, postane rdeč, toda, ko se ohladi, zadobi zopet prvotno barvo. Ta kamen je povsem nove vrste mineralija in profesor mu je dal ime Benito, po countyju, v katerem ga so našli.

* **Castnik je vzel ljubico, preobleno v mornajo, na ladjo.** Norfolk, Va., 29. julija. Marmarel de Cavaral, mlad častnik brazilske vojne ladije

Za prebivalce mest, uradnike t. t. d. Proti težkotam prebivaljanja in vsem naslednjom mnogemu sedenju in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebo do mace zdravilo pristni „Moll-ov Seiditz-prasiek“, ker vpliva na prebavljeno trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatilica velja 2 K. Po poštne povzetji razpoljila to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zagalatef na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na delni je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znakom in podpisom. 3 16-12

Za potovanje z dojenčki in na letoviščih je tako priporočati prehrano z Nestlejevo otroško moko, ker ni samo blagostano, stanovitno in lahko prenosno izvrstno živilo za dojenče, ampak ima mati ob motenju prebave, ki jo povzroča premena mleka in podnebjja (želodčni in črevenski katar) pri tem preizkušen izravnalni pomoček. Zato je za potovanje neutrino Nestlejevo kondenzirano planinsk o mleko (dobjiva se v vsaki drogerijski ali delikatesni trgovini). Ne kisa se nikoli, vedno pripravljeno za rabo.

b 2-19-2

Zahvala.

Tukajšnje gasilno društvo je imelo dne 18. t. m. na Vru pri "Kralju" veselico z namenom, da bi z njenimi dohodi poplačalo nekaj gasilnega orodja. Ta veselica se je na društveno korist prav lepo obnesla.

Da je tako, zahvaliti je nam vse občinstvo, ki je bilo prislo na veselico od bližu in daleč, zlasti pa p. n. gospo, goščodine in gospode letovišnicke iz Medvod, stanjajoče pri g. Fran Jarcu, one z Gorican, ker so najizdatnejše pripomogli k veseličnemu uspehu.

Gasilno društvo v Pirničah,
dne 18. avgusta 1907.

Fran Lavtičar,
načelnik. Jože Lavtičar,
podnačelnik.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 24. avgusta: Marija Raič, profesorjeva vdova, 70 let. Marije Terezije cesta 4. V sled raka — Klara Pessiak, zasebnica, 91 let. Resljeva cesta 11. Ostarelost.

Dne 25. avgusta: Oton Skobe, paznikov sin, 26 dni. Marije Terezije cesta 8. Bronchitis.

V deželnini bolnici:

Dne 28. avgusta: Ivan Zontar, žagar, 57 l. Confusio obd. Peritonitis.

Dne 24. avgusta: Cecilia Fern, kajžarica, 46 let. V sled raka. — Josip Muzlovič, kovač, 71 let. Jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurz dun. borze 28. avgusta 1907.

Naložbeni papiri.

Denar Silig

4% majska renta 96:20

4% srebrna renta 97:80

4% avstr. kronska renta 96:40

4% zlata 114:90

4% ogrska kronska renta 92:50

4% zlata 92:70

4% posojilo dež. Kranjske 109:60

4% posojilo mesta Spljet 98:60

4% posojilo mesta Zadar 104:60

4% bos.-herc. železniško posojilo 99:30

4% češka dež. banka k. o. 100:85

4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke 95:50

4% pešt. kom. k. o. z 10% pr. 95:75

4% zast. pisma Innerst. hranilnice 99:—

4% zast. pisma ogr. cent dež. hranilnice 98:—

4% z. pis. ogr. hip. ban. 99:25

4% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr. 100:25

4% obl. češke ind. banke 98:50

4% prior. lok. želez. Trst-Poreč 99:75

4% prior. dolniških žel. 98:75

4% prior. juž. žel. kup. 1/4% 99:25

4% avstr. pos. za žel. p. o. 99:50

Srečke

4% zreke od 1. 1860/ 146:75

4% zreke od 1. 1864/ 137:75

4% zem. kred. i. emisije 141:50

4% zem. kred. i. emisije II. 138:50

4% ogrske hip. banke 140:50

4% srbske à frs. 100— turške 125:50

4% Basilika srečke 182:55

4% Kreditne 182:40

4% Inomoške 413:50

4% Krakovske 86:—

4% Ljubljanske 90:—

4% Avstr. reč. križa 62:—

4% Ogr. 45:—

4% Rudolfove 66:—

4% Salcburške 63:—

4% Dunajske kom. 85:5

4% Deinies. 426:—

4% Južne železnice 152:5

4% Državne železnice 646:75

4% Avstr.-ogrskie bančne deln. 178:6

4% Avstr. kreditne banke 630:25

4% Ogrske 631:25

4% Živnostenske 737:25

4% Premogok v Mostu (Brüx) 240:—

4% Alpinske montane 724:—

4% Praške žel. ind. dr. 590:25

4% Rima-Murányi 691:25

4% Trboveljske prem. družbe 361:0

4% Avstr. orožne tov. družbe 620:—

4% Češke sladkorne družbe 524:—

4% Valute. 268:—

4% Zitne cene v Budimpešti. 117:40

Dne 28. avgusta 1907.

Termen.

Pfenica za oktober . . . za 50 kg K 11:55

Ré 50 . . . 9:88

Koruta . . . maj 1908 50 . . . 6:89

Ocen . . . oktober 60 . . . 8:25

Efektiv.

Nespremenjeno.

Darila.

Za dijako podporno društvo "Račodoj" v Ljubljani: Gospod Ivan Grilec v Chicagi v Ameriki K 10—, mesto venci na kroši svoje umrle sestre Pavle Žerjav na Vačah. — Srčna hvala! — Živelj!

Meteorologično poročilo.

Vrh nad morjem 206 Srednji uradni tlak 786,0 mm.
Avgust Cas Stanje barometra v mm Temperatura v °C Vetrovi Nebo
27. 9. 786,0 19:1 al. sever jasno
28. 9. 789,6 13:6 bresvetreno megla
29. 9. 789,1 27:8 sl. jug jasno
Srednja vrednjava temperatura: 19:2° normale 17:6. — Padavina v mm 0:0.

Dr. Rudolf Marn, c. kr. finančni koncipent, naznanja v svojem in v imenu soproge Jadige pretrežno vest, da mu je včeraj zvečer premil nepozabni sinček

Borut

v nežni starosti 5 mesecev. 2860
V Ljubljani, 28. avgusta 1907.

Zahvala.

Za mnoge dokaze presrčnega sočutja med boleznjijo in ob smrti naše ljube, nepozabne sestre, oz. tete in svakinje, gospe

Marlje Raič roj. Müpfel
c. kr. profesorja vdove

in pa za časteče spremstvo drage pokojnice na poslednje počivališče, ter za lepe darovane vence izrekamo s tem najpresrčnejšo in najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 27. avg. 1907.

2867 Žalujoči ostali.

Mirna stalna stranka brez otrok išče za 15. oktober oz. 1. november stanovanje

s 3 sobami in postranskimi prostori.
Ponudbe: V. St. rudarski urad,
Ljubljana. 2868-1

se pričnejo letos 2. septembra. Na zahetovo se bode poučevala tudi laška trgovska korespondenca. Vpisovanje od 1 do 2 ure popoldan od danes naprej do 30. t. m. pri A. Šibeniku, Čopove ulice št. 10. ali pa Kolodvorske ulice št. 18. 2866-1

V lepo meblirano mesečno sobo

s posebnim vhodom se sprejmeta dva gospoda na hrano in stanovanje ali pa dva dijaka iz boljše rodbine. Naslov pove upravnost "Slovenskega Naroda". 2861-1

Trgovskega pomočnika

tako sprejme

Zdravko Krajnc v Kranju,

trgovina s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki. 2862-1

Deinies.

4% Južne železnice 152:50

4% Državne železnice 152:50

4% Avstr.-ogrskie bančne deln. 646:75

4% Avstr. kreditne banke 178:6

4% Ogrske 630:25

4% Živnostenske 737:25

4% Premogok v Mostu (Brüx) 240:—

4% Alpinske montane 724:—

4% Praške žel. ind. dr. 590:25

4% Rima-Murányi 691:25

4% Trboveljske prem. družbe 361:0

4% Avstr. orožne tov. družbe 524:—

4% Češke sladkorne družbe 268:—

4% Ceške 466:—

4% Žitne cene v Budimpešti. 117:40

Dne 28. avgusta 1907.

Termen.

Pfenica za oktober . . . za 50 kg K 11:55

Ré 50 . . . 9:88

Koruta . . . maj 1908 50 . . . 6:89